

Reactie FNV/AOb op internetconsultatie Ad

De FNV en de AOb steunen de verdere ontwikkeling van Ad als zelfstandige leerweg in het ho. Daarbij zal nadrukkelijk in de gaten moeten worden gehouden dat de Ad met een zelfstandige positie niet los wordt ontwikkeld van andere opleidingen, maar aangehaakt wordt bij beleidsontwikkeling ter versterking van de beroepskolom/aansluiting mbo-hbo. Daarbij vinden we het belangrijk om de samenwerking met het mbo te stimuleren, waarbij de Ad onder de verantwoordelijkheid van het hbo wordt gegeven. Het is per slot van rekening een hbo-opleiding. Bij de positionering van de Ad is daarom als uitgangspunt genomen dat het hbo-niveau en de hbo-omgeving gewaarborgd dienen te worden.

De Ad is primair bedoeld voor mbo-4 studenten die traditioneel minder geneigd zijn door te stromen naar het hbo dan wel voor werkenden (met een mbo-4 opleiding) die in het kader van hun loopbaan een vervolgopleiding op hbo-niveau willen volgen en voor wie een directe stap naar een volledige bachelor opleiding (nog) te groot is. Daarbij kan de Ad leiden tot een zelfstandig diploma, maar ook een mogelijkheid bieden om uiteindelijk een diploma op bachelor niveau te behalen. Dit is van belang voor werkenden in het kader van leven lang leren voor wie een hele bachelor opleiding (nog) een stap te ver is, maar ook voor studenten mbo-4 en havo om zich op deze wijze verder te kunnen ontwikkelen.

- **Garantie op doorstroommogelijkheden beter in de wet verankeren**

Dat betekent dat het belangrijk is om in de wet beter de doorstroommogelijkheden van de Ad naar de bachelor te verankeren. De FNV/AOb pleiten ervoor om steviger in de wet te verankeren dat enerzijds de student/werknemer bij de start van een Ad verplicht moet worden voorgelicht over naar welke verwante bachelors deze zou kunnen doorstromen en welke toelatingseisen hieraan worden gesteld. Dat betekent ook dat er in ieder geval, net als in de WHW voor het wetenschappelijk onderwijs, geregeld moet worden dat er voor iedere Ad-er een bachelor moet zijn waar hij of zij naar kan doorstromen. Als dit door de instellingen zelf niet wordt geregeld, moet de minister hiertoe bacheloropleiding(en) kunnen aanwijzen.

Belangrijk punt daarbij is de organisatie van dit aanvullende bachelor traject. In het wetsvoorstel wordt gesproken van vrijstellingen voor de Ad om een bachelor te mogen volgen. Liever zouden wij spreken van aanvullend programma om tot een bachelor graad te komen. Vrijstellingen klinkt negatief en waardeert de Ad niet als zelfstandige opleiding. Daarbij mogen de opleidingen aanvullende eisen stellen. De FNV/AOb zijn van mening dat deze aanvullende eisen niet of minimaal mogen zijn als het om een verwante bachelor gaat en dat de student, binnen het Ad-traject, de mogelijkheid moet krijgen, om zich toe te rusten om aan deze aanvullende eisen te voldoen (Via keuzevakken/doorstroomvakken die in het Ad-traject worden aangeboden). Daarnaast is het belangrijk dat eventuele benodigde schakelroutes binnen de bekostiging, dus tegen wettelijk collegegeld, moeten worden aangeboden en ook dat deze onder de (extra als hier meer tijd voor nodig is) studiefinanciering vallen.

- **Verruiming bekostiging voor ontwikkeling en aanbod duale trajecten en deeltijdaanbod**

Uit onderzoek blijkt dat de Ad met name voor werkenden MBO-ers, die een volgende stap willen zetten in hun loopbaan, een belangrijke route is. Dat betekent dat een deeltijdaanbod belangrijk is evenals duale trajecten. De mogelijkheid hiertoe wordt ook in het wetsvoorstel aangegeven. Wat ontbreekt, zijn de voorwaarden hiertoe rond de bekostiging. Om te zorgen dat deze trajecten ook daadwerkelijk kunnen worden ontwikkeld en aangeboden door de instellingen is het belangrijk dat deze routes over meer dan twee jaar moeten kunnen worden uitgespreid. Maar ook dat instellingen hiervoor de benodigde bekostiging ontvangen (dus meer dan twee jaar) evenals extra middelen om deze routes te kunnen ontwikkelen.

- **Geldigheid Ad-kwalificaties**

Een andere verwachting is dat een grote groep studenten eerst een Ad wil gaan doen, dan gaat werken en vervolgens een bachelor wil gaan volgen. Een mooie ontwikkeling om als overheid te stimuleren in het kader van leven lang leren. Ook daartoe is het belangrijk dat er deeltijdaanbod en duale trajecten worden ontwikkeld met een langere looptijd dan twee jaar, waarbij instellingen ook meer dan twee jaar bekostiging en middelen voor ontwikkeling moeten ontvangen. Een ander belangrijk punt daarbij is het vastleggen van de geldigheid van de Ad-kwalificatie en hoe lang het doorstroomrecht geldt naar de bachelor fase van het hbo. Belangrijk is om dit goed te regelen en de student/werknemer hierover duidelijkheid te verschaffen.

- **Bekostiging**

In het wetsvoorstel kan de student een Ad, 1 bachelor en een master doen tegen wettelijk collegegeld. Terwijl als een student een tweede Ad wil doen hij of zij hiertoe het instellingscollegegeld moet betalen. Ook hier is de beperking van de bekostiging van een tweede studie in het ho een knelpunt. De FNV vindt het vreemd dat als iemand 1 Ad en daarna een bachelor wil doen, dit wel tegen wettelijk collegegeld kan, maar als iemand ervoor kiest zich breder te ontwikkelen en 2 Ad's wil doen, voor de tweede Ad het instellingstarief moet betalen. De FNV/AOb pleiten dan ook voor het recht op 2 Ad's tegen het wettelijk collegegeld te kunnen doen en onderwijsinstellingen hiervoor te bekostigen. Dit past ook in het stimuleren van leven lang leren, waarbij mensen zich zowel in opwaartse richting als in de breedte verder kunnen ontwikkelen.

- **Kwaliteit docenten**

Voorts is het belangrijk om dezelfde eisen te stellen aan de kwaliteit van docenten in de Ad als geldt in de rest van het HBO. Hier mag voor de Ad geen uitzondering voor worden gemaakt.